

NÜMUNƏ 2

Tat dilində saylar verilib.

26 – bisti şəş 279 – dÿ sad səbistdæh nÿh
67 – səbisti hæft 314 – sæ sad dæhçar
92 – çarbistdæh dÿ

16, 83, 327, 999 ədədlərini tat dilində yazın.

HƏLLİ

İlk üç ədədə görə belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, ilk söz onluqları, ikinci söz isə təklikləri göstərir.

Son iki sayı diqqət yetirək. Onların tat dilində ortaq hissəsi var: sad. Bu yəginki 100 mənasını daşıyır. Deməli **d̄y – 2, s̄æ – 3**. Bu fikir ilk fikirlə uyğunlaşır: üçüncü **d̄y – 2**.

İlk iki sayı müqayisə edək: **š̄æš – 6, hæft – 7. Bisti – 20, s̄æbisti – 60**.

Biz artıq bilirik ki, **s̄æ – 3**. Və $60 = 3 \times 20$. Burdan belə nəticə çıxara bilərik ki, tat dilində iyirmilik say sistemində istifadə olunur.

Dördüncü sayı baxaq: 70 - **s̄æbistd̄æh**. Bu məlumatı 60 ədədi ilə müqayisə etsək başa düşə bilərik ki, 70 ədədi $3 \times 20 + 10$ şəklində təsvir olunub. Deməli **d̄æh – 10**.

Eyni zamanda, əgər ədəddə tam sayda iyirmilik varsa, sonluq **-i** (bisti, s̄æbisti); üzərinə 10 əlavə olunursa, o zaman iyirminin yazılması üçün **bist** istifadə olunur (**s̄æbistd̄æh**).

Üçüncü sayda **č̄arbistd̄æh = 90** və $4 \times 20 + 10$ kimi təsvir olunur. Deməli **č̄ar – 4**.

Beşinci misalda 14 'd̄æhč̄ar' $10 + 4$ cəmi şəklində təsvir olunub.

Dördüncü misalda daha bir söz var **n̄yh = 9**.

Bu informasiyalar vasitəsi ilə artıq asanlıqla tapşırığı həll edə bilərik:

16 – d̄æhš̄æš;

83 – č̄arbisti s̄æ;

327 – s̄æ sad bist hæft;

999 – n̄yh sad č̄arbistd̄æh n̄yh.